

Car jako smírce mezi Francií a Německem.

"Heslo Listy 19. ún. 19. list. přelož"

Politickou myšlenku a politický návrh dalekosáhlé důležitosti zvaly "Peterb. Vědomosti" v před- včerejším čísle svém. Hadit Francii, aby zapomenla na rok 1870 a smířila se s Německem, a zároveň slíbují, že car v této sporé věci bude ochotným prostředníkem. Veliká myšlenka, hodná nejopravněnějšího uvážení; veliký návrh, hodný nejbedlivější pozornosti nejen obou stran, jichž přímou se dotýká, ale i veškeré veřejnosti evropské, která už dvaacet pět let v rozpoutaných mezinárodních politiky vidí nevyřízenou položku sporu francouzsko-německého.

Tento spor už po čtvrt století udržuje dva veliké státy evropské, Francii a Německo, v nejtěžším napětí obapolného sil branných a zároveň jest příčinou, že téměř celý náš díl světa zabíjí do militarismu, jakéhož ani starověk ani středověk nebyly svědky. Oběti, kterýchž tato situace na všech národech evropských už si vyžádala; ani není možno vyjádřiti důsledkem; však jsou ještě ohromnější, povážlivější, že národové k nim jsou nuceni v době, kdy poměry hospodářské se zhoršily měrou netušenou a kdy vyžadují k největší opatrnosti každé práce plodné.

Evropa k vůli nevyřízené otázce francouzsko-německé už déle než dvaacet let hájí skorem všeobecným vřt. žek všech svých sil produktivních, ovoce své činnosti hospodářské, průmyslové a obchodní do nenasytného jčnu militarismu a s ozkoustí musí pohřbiti, že při veškerém bohatství, jímž vládne, celé vrstvy jeho občanstva, miliony jeho lidu dělného strádají nedostatkem v nejnáléhavějších, nejpřirozenějších, neopravněnějších potřebách svých životních. Kdyby spor francouzsko-německý, vzešlý z míru versailleského, dotýkal se toliko Německa a Francie, mohli by ostatní státní a národní evropští podle svých sympatií pro tu neb onu stranu ještě dále klidně čekati na jeho uklizení; však on už dávno přerostl hranice Francie i Německa a zabral do svého obvodu a do své sřizavy moci občanstvo naprosto v něm neúčastné, úměrně vysává miliony lidstva v širých končinách okolních a brozí těžkou zkázu národohospodářskou pouhým divákům stálého nepřátelství po obou březích Rýna.

Proto není divu, že pod nesnesitelným nátlakem všeobecného militarismu hlavně ve střední Evropě už vzniklo toužebné přání, aby válka Francie s Německem vzplanula už raději dřív než později, tak aby po ní zavládla opět úleva břemen tam, kde přímý interes ve výsledku sporu jest velice nepatrný. Mimo Francii a Německo potřeba konečného vyřízení sporu francouzsko-německého pociťuje se tak mocně, že i válka v té příčině pokládá se za to tisíckrát méně, než posavadní obrojený mír.

Do této všeobecné nálady právě zazněl hlas listu petrohradského, který naznačuje ještě jiný způsob, aby Evropa byla zbavena úmorné tíže, zahleňující na ni do zabránil Eliaasu a Lotarink vřetěznou mocí německou. Zazněl jako blažá zvěst, že by bylo možno vyváznouti z nynější tíže i bez války. A zazněl právě odtamtud, kde veřejnost už zvykla viděti pramen obratu ke spofádanějším poměrům v celkovém životě svém. Car ruský projel Evropu jako obecně uznaný a upřímně velebený kníže míru. Ze sídelního města jeho zahlabolila slova, která po širém prostranství evropském zajisté vzbudí radostnou ozvěnu. Zahlabolila po triumfální objížďce carové jako nejvyšší projev jeho politiky mírumilovné, humánní a spravedlivé. Zahlabolila tedy ve chvíli, kdy není

nejméně pochybnosti, že účinek jejích bude mocný a blahodějný. Váru, možno-li nadíti se, že rada, aby Francie s Německem se smířila bez války, vyslyšena bude oběma stranami vážně a přeznivě, jest to hlavně proto, že vychází z Ruska. Kdyby vyobáhala odkudkoliv jinud, neměla by té váhy ani té přesvědčivosti moci, s kterou působí z Petrohradu. Francie i Německo učinily vše, aby si získaly náklonnosti carovy a zajistily si jeho přátelství. Politika carova podle petrohradského listu směřuje nyní k tomu, aby jim oběma prokázala velikou službu přátelskou a zároveň aby vykonala vznesené dílo na prospěch celé Evropy. Není zajisté lze pomysliti si, že Francie a Německo by se smířily bez prostředníka, a zároveň jest jisto, že tímto prostředníkem mezi nimi může býti toliko car. Tlumochi li tedy "Peterb. Vědomosti" ruskou politiku správně, — a není příčiny, aby někdo o tom pochyboval, — stojíme před vyřízením otázky, která Evropu už po čtvrt století hábí, vysiluje a stále těžšími starostmi naplňuje.

Ovšem, jde tu o jednu podmínku, na níž provedení blahodějně činnosti carovy závisí. Francie má zapomenout na pohromu, která před dvaceti pěti lety ji stihla na bojišti. Jest to podmínka, která právě pro Francii jest tužší, než pro kterýkoliv jiný stát a národ, podmínka, která právě na Francii vyžaduje veličkého zapření sebe samy. Všeck petrohradský list snaží se, aby Francii naplnění této podmínky co nejvíce usnadnil. Při činnuje se, aby zmírnil její citlivost v bodu nejbolestnějších. Připomíná jí, že i jiné velmoci už před ní zapomenly na těžké rany, jichž od jiných států doznavy. Aby pak příklad smířlivosti působil tím mocněji, petrohradský list z dějin padesáti let posleze minulých uvádí Francii na paměť, že Rusko jí samé zapomenlo na rok 1854 a Rakousko že vzhledem k Německu zapomenlo na rok 1866. Tyto dva příklady jsou zvoleny zajisté velice příhodně, k vůli své etí nerozpakovala se přijmouti radu, která jediná může vyříditi spor francouzsko-německý prokázati tím celé Evropě největší dobrodini.

S obdivu hodnou přímostí a upřímností petrohradský list dává Francii za příklad samo Rusko, jemuž ona roku 1854 ublížila neméně, než Německo r. 1870 ublížilo jí. A přece Rusko dnes jest nejlepší přítelem Francie, a právě svým okázalým přátelstvím povznese ji opět na onen stupeň velmocenské důležitosti, s kterého Německo před dvaceti pěti lety ji bylo svrhlo! Rusko zapomenlo na rok 1854; Francie po příkladu jeho má zapomenout na rok 1870. A ještě více. Rusko zapomenlo beze vši náhrady na zlo, kteréž Francie před čtyřiceti dvěma lety společně s Anglií mu způsobila; kdežto Francie velikou neocenitelnou náhradu za to své zapomenutí už dostala napřed, když car zavítal na její půdu a před celým světem objal jejího presidenta! A jistě že Rusko přemýšlí ještě o jiné náhradě pro Francii, poslechnete-li jeho upřímné rady. Elsas a Lotarinky mají pro ni zajisté velikou cenu; však jsou i jiné na světě místa, kde politika ruská může jí prokázati služby velice vzácné a důležité.

Uklizení sporu francouzsko-německého, položeno do rukou carových, může dospěti k svému zdu, bude-li k tomu jen poněkud dobré vůle se strany Francie. Proto s největším napjetím čekáme, jak se odpoví z Paříže k projevu petrohradského listu, jenž zcela správně napsal, že národové evropští vědí, "že toliko car může býti strážcem míru mezi Německem a Francií."

Soucholný. K vyříšení této tragické nemoci nebylo dosud vynalezeno léku, jenž by podal mohl více dávat své hodnoty jako Allen's Lung Balsam. No., 50c. a \$1.00 láhev.

POLITICKÉ ZPRÁVY ZAMORSKÉ

Rusko vyjednává s Německem. V pátek 13. list. odjeli z Petrohradu do Berlína tři zástupci ruské vlády, aby se tam se zástupci německé vlády dohodli, jak by se daly ke spokojenosti obou stran odstraniti třenic, vznikající ze vzájemného vývozu a dovozu. Německo vyváží do Ruska ponejvíce průmyslové výrobky, jež nepotřebují lékařského vysvědčení o stavu svého zdraví. V nevýhodě je Rusko, jež vyváží do Německa suroviny, obilí, dobytek a drábež. Němci letos v létě začali se ohrožovati proti dovozu ruského dobytka a drábeže, udávajce za příčinu, že se musejí chrániti od dobytčího moru, jenž v Rusku žijí. Nemohli si ukázati na žádné místo v Rusku, kde by dobytčí mor žil, ale to jim nevadilo. Zvláště ruské husy to byly, jimž Němci letos vypověděli nepřátelství na život a na smrt. Poslední dobou husy propouštějí, ale za to zdržují vepřový dobytek. Ač Němci stejně porušují obchodní smlouvu s Ruskem, Rusové jsou ochotni udobriti je novými výhodami, které by poskytlí německému průmyslu. Ale při tom zapomínají, že neshody na celní hranici nevyvolali němečtí průmyslníci, nýbrž sgrárníci, kteří chtějí býti jedinými dodavateli všech hospodářských výrobků, obilí i masa, všemu obyvatelstvu říše. Agrárníci němečtí zůstanou neuspokojeni a budou tropiti Rusku další nepřijemnosti.

Nejnovější řeč Viléma II. Nová čková gardových sborů berlínské posádky skládali před měsícem před královským zámekem přísahu. Vilém II. po přísaze vjel mezi řady nováčků a měl k nim řeč tuto: "Přisahali jste nyní na kříž a na praporek, že sloužiti budete věrně mně, nejvyššímu vojenskému veliteli svému a vlasti. Jako trůn nic není bez oltáře a křížovíku, tak také vojsko nic není bez křesťanského náboženství. Jste povoláni mně, jakožto vojáci v mé gardě, v pluctech s nejkrásnějšími odznaky sloužiti. Buďte pamětlivi, že obdrželi jste zbraně své k obraně trůnu a oltáře. Při nynější všeobecné nedůvěře jest zvláště povinností vaší dávatí poslušnost svou vždy dobrý příklad. Konáním povinnosti této usnadníte službu svou. Vstupujete do řad vojska v roce, při jehož sklonu slaviti budeme stoleté jubileum narození velkého císaře Viléma I. Nezapomeňte, co on učinil. Jáme povinni zachovati, co on vytvořil. Oko jeho tkví na vás, jako na celé armádě. Dej Bůh, abysme, až nebe nás povolá, obstáli dobře před ní a K tomu přispějete, budete-li konati povinnost svou." Vilém II. kladl vždy na pěstování náboženského ducha ve vojsku, aneb přesněji řečeno, vlastně na přefychlcst vojáka k efrkvi, důraz. V té věci řeč jeho nic nového nepřaví. Zajímavé jest ale doznání jeho, že v Německu za vládky všeobecná nedůvěra. Proti komu?

Nová strašná ubíjení Arménův v Malé Asii. "Frankfurter Zeitung" otiskuje tuto depeši z Cañbradu: "Došli sem první přímé zprávy o strašném řeži, ježž jevištěm bylo v sobotu dne 7. listopadu město Everek ve vilajetu kaisarijském v Malé Asii. Arméni, když poslední týdný značný počet jich byl neustále týrán a pronásledován, napadli jednu tureckou mešitu a házeli mezi turecké obyvatelstvo pny. Následkem bylo, že všichni Turci v městě i v okolí proti Arménům povstali. Tři tisíce Arménův a asi dvě stě Turkův bylo při této strašné řeži usmrceno. Řadové vojsko přibýlo příliž pozdě a zakročilo teprve, když Everek, neobohatší město ve vilajetu, úplně bylo zpusťeno. Dalších podrobností ještě není. Guvernér angorský, Tevík pašá, obdržel telegrafický rozkaz, aby ihned do Evereku odecestoval."

PREMIE PRO ROK 1897.

Jako každým rokem, tak i letos poskytnem našim předplatitelům přehledný výběr premii. Zejména knih poskytneme výběr knih, ježž mají nejvyšší hodnotu. Každý předplatitel, starý neb nový, který se předpíše na rok buď na jednu aneb dvojroční Pokrok Západu, a Knižnicu aneb bez Knižnice, bude oprávněn ku jedné z následujících premii:

PREMIE ZDARMA.

AMERIKAN. národní kalendář na rok 1897. Jest to ročník již dvacátý tohoto kalendáře, který každým rokem získává v oblibě. Letošní Amerikan jest větším než obvyklý, neboť má 200 stran a jest tedy o celý arch větším. Má několik delších povídek a stati, a fotografie vyobrazení a bojů polních i záborných tážků. Cena 50 ctů

Nový Monte Kristo. Napínavý román 441in posvátal v Uhrách, od Julie Verneho. 376 stran. Cena 75c.

Oudnou stopou, vespoutavý román od oblíbeného romancopisce Em. Gaboriana. Obsahuje 416 stran. — V cizích službách. Povídka z dějin českých, vypravuje Alois Jirásek, nejslavnější náš novodobý novelista. Číta 256 stran, cena 50c. Obsa spisy za jednu premii.

Děti kapitána Granta. Jeden z nejkrásnějších a nejpopulárnějších románů Julia Verneho. Zaujímá 712 stran. Cena 60 centů.

Památky českých emigrantů. Vyprávění o naší minulosti v Americe a v Čechách. První díl spis P. Tomáše Čapka s 9 předními vyobrazeními. Obsahuje 103 stran, váz. 75c.

Rukopisy královských a zelenohorských, se snímek několika listů prvějšího a poutavou přednáškou o nich od J. A. Olivierova. Cena 25c. — Lešetinský kovář, básně Svato-pluka Čecha, v přednímu v Rakousku známém vydání. Číta 88 stran. Cena 25 ctů, do Čech zasláme ji se zaručením správného dořiti za 75c. Obsa spisy za jednu premii.

Standard Cook Book. Anglická kniha kuchyňská, obsahující na 326 stranách 1200 navedení pro kuchyň a dům, velmi praktických a dozkonalých. Ve velmi pěkné úpravě, opatřené nespočetnými vyobrazeními a velmi pohodlně rozříděná, sloven kniha důkladná a dokonalá, jaké se obvyklé prodávají po \$1.00.

Bohemian Voice, 20 čísel; číta 8. a 12. roč. I. celý ročník II. a 3 číta roč. III. V číslech těchto jsou podobizny: Dr. Edw. Griggs, Zefir Podlipský, Jana Neruda, Karl Havlíček, Jana Kolár, Vojty Náprstka, Fr. Ondříčka, konstat J. Karla, Svat. Čecha, Karolína Světlá, Jaroslava Vrchlického, Jana Husa, Br. Vaňatý, Dra. Herolda, Robt. H. Vickerse a skupina hlavních působitelů českého dnu v Chicagu na světové výstavě, totiž A. Dvořák, V. Hlaváček, K. Jonáš, J. M. Královec, pl. B. Pittová a L. W. Kaldice. V Bohemian Voice složen je valný kus dějin českých v řeči anglické a budou pro vždy publikaci významnou i pamětnou a proto mě by si je nyní opatřiti každý uvědomilý Čech, kdo lich posud nemá. Cena snížená \$1.00.

Chrást matky Boží v Paříži, 511 Emeralds, spanilá děšná cikánská. Román světového spisovatele Vikt. Hugo. Číta 332 stran. Cena 50c. Tajemný hrad v Karpatech. Vespoutavý román od pověstného romancopisce francouzského Jules Verneho; 192 stran. Cena 25c. Obsa tyto romány za jednu premii.

Po půlnoci. Vespoutavý román ze třech dílech, od Václ. Vlčka; 470 velkých stran. Cena 80 ctů.

Dědictví Aztékův, román ze života na oáském západě americkém, ve 3 dílech. Seřpal P. Duplessis; 378 velkých stran. Cena 60c.

Elba a Waterloo, historický román od F. Stille. Cena 60c.

Nebezpečný tajemství, román s anglického 78. Chas. Reada; cena 40c. Tajemství zločinu na Porter Square, román s anglického; cena 40c. Obsa tyto romány za jednu premii.

Pisné otrocka, nejnovější dělnické dílo Sv. Topinka Čecha, kteréž během 2 měsíců po svém vyjití došlo ke čtyřiceti vydání. — Tajemný hrad v Karpatech, román. Jul. Verne. Obsa ply za jednu premii.

LIBUŠE.

Výborné knihy vycházející nákladem Libuše poskytujem těm, kdož na celý rok 1896 se předpísl, zdarma. Též prodáváme je a sic odděratelům po 50 ctech neoděratelům po 75c. Máme na skladě následující ročníky:

- Ročník 1. — *Dot matky*, román od M. Ž. Švarcové. — *Vynikající ženy mého království*, od Lud. Šimáček. — *Rolína, její starost a radosti*, od Bed. Bremerové. — *Johana s Rožmálka, manželka Jiřího z Podbrada*, od Lukáček. — Celkem šest svazků o 1250 stranách.
- Ročník 2. — *Ten pravý*, román od M. Žofie Švarcové; 4 díly. — *Skluzavý chod*, román od Emi le Flygaré Karlovové; 2 díly. Celkem 6 svazků obsahujících 1044 stran.
- Ročník 3. — *Věno veršované*, román od Václ. Vlčka, třetí vydání; 6 knih o 984 stranách.
- Ročník 4. — *O slavné krevce*, román od J. J. Stanovského; 2 díly. — *Anetka Přemyslovna*, historický román od Žofie Podlipské; 2 díly. — *Slavný den*, historický obraz od Aloise Jiráka. — *Po věky z malého světa*, od V. Lukáček. Celkem 6 svazků, obsahujících 1029 stran.
- Ročník 5. — *Trávník snova*, román z anglického od W. L. Makepeace Theodoraye. Přel. V. E. Mourek; 6 svazků, obsahujících 1004 stran.
- Ročník 6. — *Jaroslav Sternberk*, hist. román od Žofie Podlipské; 4 svazky. — *Výstava*, román od V. Lukáček; 2 svazky; celkem 6 svaz., 1010 str.
- Ročník 7. — *Novelice*, povídka od Aloise Jiráka; 1 svazek. — *Upomínky*, od Kar. Světlé. — *U Reauků*, cikrování povídka od M. A. Šimáčka; 1 svazek. — *Náš druhý obor*, humoristická povídka od Elišky Kratochvílové. — *Drobné Povídky*, od Bohuyn Kunštické. — *Veselé povídky*, od O. Kosteckého. — Celkem 6 svazků, 1062 stran.
- Ročník 8. — *Samohrad*, román od Václ. Vlčka; 5 svazků. — *Bratři*, novella od Šimáčka; 1 svazek. Celkem 6 svazků, 1104 stran.
- Ročník 9. — *Povídky* od F. Heritosa. — *Z mojí galerie obrázků*, od V. Beneše-Šumavského. — *Právo lásky*, román od Soňa Podlipké. — *Chlumu, pohorské obrázky*, čtyři a povídka, seřpal V. Lukáček; 2 svazky. — *Román na bojišti*, s upomínkou na poslední válku rusko-tureckou, napsal Serv. Holler. Celkem 6 knih o 1094 str.
- Ročník 10. — *Státi*, román, napsal M. A. Šimáček. — *Krevce a čtyři*, napsala Teresa Nováková. — *Poslední pravý*, novella od Soňa Podlipké. — *Mezi výhledy*, hist. povídka od Josefa Brauna. — *Knha novel*, napsal J. M. Horvát. — Celkem sedm svazků o 1124 stranách.
- Ročník 11. — *Seník Halaburda*, román od Václ. Vlčka; 3 svazky. — *Čin srdce čim jsi zápal*, povídka od J. D. Konráda. — *Kvítiny a šeny*, povídky V. Lukáček. — *Knha povídek* od K. V. Halasa. — *Přesedle řeka*, povídka z hor od Václavoslava Lukáček. Celkem 7 svazků o 1206 stranách.
- Ročník 12. — *Černé jezero*, román mladého srdce, od Václ. Vlčka; 2 svazky. — *Přemysl Otakar II.*, román od Žofie Podlipké; 4 svazky. — *Nové povídky* od Bohuyn Vikové Kunštické. — Celkem 7 svazků, 1184 stran.
- Ročník 13. — *Dot povídky z maloměstského života*, napsal F. Heritosa. — *Seník čtyři*, od T. Svatové. — *Dot historické povídky*, z lit. porádkosti Jos. Brauna. — *Slavná česká kna*, podává Ter. Nováková. Díl I. od nejstarších dob, do znovuzrození národa českého; 2 svazky. — *Ze světa pro svět*, od R. J. Kroubaura. — Celkem 7 svazků, čítajících 1144 stran.

Různé premie.

Pro ty z našich předplatitelů, kteří si přeji okrasu pro dům, máme hojný výběr obrázků, vesměs snímky nejvýtečnějších prací mistrů a sice:

ZDARMA co premii obdrží předplatitelé velkou a pěknou podobiznu Wm. McKinleyho a mimo to kterýkoliv z následujících obrázků:

- Kolumbus na královském dvoře španělském, snímek znamenitého díla nejvýtečnějšího českého malíře Václava Brožíka, kterýž obraz zakopen byl nákladem \$65,000 a chová se v Metropolitním Muzeu umění v New Yorku. Dále: Kolumbovo vystoupení na americkou pevninu; die proslaveného díla Vanderlynova, nalezajícího se v kapitulu ve Washingtonu. Cena obou těchto skvostných obrázků \$1.00. Co jedna premie celorod. předplatitelům zdarma.
- Bojarská svatba, snímek rozkošného obrazu váhlavného umělce ruského Makovského, 21x28 pal., v barvotisku. Cena 50c.
- Jan Amos Komenský, podobizna váhlavného našeho zakladatele moderního školství. — Cena 50c.
- Ladimir Klácel, věrná podobizna tohoto váhlavného amerického svobodáče. Cena 50c.
- Bíva u Gettysburgu. Snímek znamenitého díla Pauls Philippoteaux. Cena 50c.
- Ruské doštiny v círku Maximus. Velmi krásný obraz provedený barvotiskem v aquarelle. Cena 50c.
- Kristus před Pilátem a Kristus na Calvarii, snímky obrazů znamenitého díla váhlavného malíře Munkacsyho, oba ve světlotisku velikosti 21x28, oba dohromady za 50 centů.
- Napoleon na bojišti u Friedlandu, snímek znamenité malby váhlavného malíře Matsoniara, velikosti 21x28 palečků, v barvotisku. — Cena 50c.
- Návrat Napoleona z Moskvy. Překrásný barvotiskový obraz, představující uprostřed Napoleona v čele řady důstojníků; v pozadí řady vojska a za ním sáh horčí Moskva. Nejnámennější dílo znamenitého malíře Maloia niera. Cena 50c.
- Z vstavy roku. Snímek nejznamenitějšího obrazu Rosy Bonheurovy. Cena 50c.
- Za doplatek 40 ctů. nabízejme: Hus a Žilka, krásné dva litografované obrázky, představující české velikány Husa a Žilku, hodící se pro spojková a veřejná místnosti, jako i pro rodiny. Cena za oba \$1. — Obsa co premie za doplatek 40c.
- Hus před koncem kostnickým. Snímek díla znamenitého umělce Václ. Brožíka.